

CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC CHO HOẠT ĐỘNG ĐOÀN THANH NIÊN TRONG TIẾN TRÌNH ĐẤT NƯỚC HỘI NHẬP QUỐC TẾ

 NGUYỄN QUỐC VIỆT*

Ngày nhận: 22/12/2017

Ngày phản biện: 25/12/2017

Ngày duyệt đăng: 29/12/2017

Tóm tắt: Hội nhập quốc tế là một quá trình phát triển tất yếu, do bản chất xã hội của lao động và quan hệ giữa con người, được bắt đầu từ lĩnh vực kinh tế, nhưng không giới hạn ở đó, mà còn có thể diễn ra trên nhiều lĩnh vực khác của đời sống xã hội như chính trị, quốc phòng - an ninh, văn hóa... Đây cũng là hình thức phát triển cao của hợp tác quốc tế, là quá trình chủ động chấp nhận, áp dụng và tham gia xây dựng các luật lệ và chuẩn mực quốc tế nhằm phục vụ tối đa lợi ích quốc gia, dân tộc.

Từ khóa: Cơ hội và thách thức cho hoạt động Đoàn thanh niên trong tiến trình Đất nước hội nhập Quốc tế.

OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR YOUTH UNION ACTIVITIES IN THE PROCESS OF INTERNATIONAL INTEGRATION

Abstract: International integration is an indispensable developmental process, due to the social nature of labor and human relations, which are initiated in the economic sphere, but not limited to, but also on. Other areas of social life such as politics, national defense, security, culture ... This is also a form of high development of international cooperation, is the process of active acceptance, application and participation in construction. Set up international rules and standards to best serve national and national interests

Key words: Opportunities and challenges for Youth Union activities in the process of international integration.

Hiện nay Việt Nam đã bước vào giai đoạn hội nhập quốc tế sâu sắc và toàn diện hơn bao giờ hết. Tính đến năm 2011, chúng ta đã có quan hệ ngoại giao với 179 quốc gia, có quan hệ kinh tế, thương mại, đầu tư với hơn 220 quốc gia và vùng lãnh thổ. Việc Việt Nam gia nhập Tổ chức Thương mại thế giới (WTO) năm 2007 đã đưa quá trình hội nhập của đất nước từ cấp độ khu vực (ASEAN năm 1995) và liên khu vực (ASEM năm 1996, APEC năm 1998) lên đến cấp độ toàn cầu. Việt Nam đã đảm nhận thành công vị trí Ủy viên không thường trực Hội đồng bảo an, cơ quan quyền lực hàng đầu của Liên hợp quốc, nhiệm kỳ 2008 - 2009. Việt Nam cũng đảm nhận thành công vai trò Chủ tịch ASEAN trong năm ASEAN 2010. Chặng đường hơn 30 năm đổi mới và hội nhập quốc tế là một quá trình nỗ lực bền bỉ của đất nước. Mười năm sau ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, Việt Nam phải đối mặt trước những khó khăn thử thách hết sức nghiêm trọng: nền kinh tế - xã hội lâm

vào khủng hoảng gay gắt, an ninh quốc gia bị đe dọa bởi tình trạng vừa có hòa bình, vừa có chiến tranh, các thế lực đế quốc thù địch xiết chặt bao vây cấm vận, quan hệ đối ngoại bị thu hẹp. Bởi vậy, bước vào thời kỳ đổi mới (1986), Việt Nam đứng trước đòi hỏi cấp bách mang ý nghĩa sinh tử là phải tìm cách thoát khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội, phá được thế bị bao vây cô lập về đối ngoại, tiếp tục phát triển đất nước theo con đường đã lựa chọn. Trong bối cảnh đó, trên phương diện đối ngoại Đảng và Nhà nước Việt Nam nỗ lực đổi mới tư duy, vận dụng sáng tạo tư tưởng ngoại giao Hồ Chí Minh về "thêm bạn, bớt thù", mở rộng và đa dạng hóa, đa phương hóa quan hệ quốc tế, tìm ra khâu đột phá để thoát vòng bao vây cô lập của các thế lực chống đối. Sau Đại hội VI, đặc biệt là sau Nghị quyết 13 của Bộ Chính trị (1988) và Nghị quyết Hội nghị Trung ương 6, khóa VI (1989), Việt Nam đã có những điều

* Trường Đại học Công đoàn

chính cơ bản về chính sách đối ngoại. Theo đó, cùng với chủ trương bình thường hóa quan hệ với Trung Quốc và Mỹ, Việt Nam coi trọng cải thiện quan hệ với các nước láng giềng Đông Nam Á, tạo môi trường quốc tế hoà bình, ổn định ở khu vực, thuận lợi cho phát triển đất nước.

Bác Hồ kính yêu “nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là ở thanh niên” và nhấn mạnh, thanh niên có vị trí, vai trò hết sức quan trọng trong sự nghiệp cách mạng và tương lai của đất nước. Chính vì vậy, Đảng và Nhà nước ta luôn luôn đặt niềm tin vào thanh niên, trao cho thanh niên trọng trách là “người chủ hiện tại và tương lai của nước nhà”, đòi hỏi thanh niên phải phấn đấu vươn lên cùng dân tộc hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ cách mạng đặt ra. Hiện nay đất nước ta đang trong giai đoạn đẩy mạnh quá trình hội nhập kinh tế quốc tế, quá trình đó đã, đang đưa lại cho đất nước ta nói chung và cho thanh niên nói riêng những thời cơ xen lẫn những thách thức lớn.

Đứng trước sự chuyển biến đó, các hoạt động của Đoàn thanh niên phải đối mặt với rất nhiều những khó khăn và thử thách.

Thứ nhất, hoạt động của Đoàn giờ đây không chỉ mang tính dân tộc, quốc gia mà nó còn mang tính khu vực và quốc tế sâu sắc do sự lan tỏa và ảnh hưởng của hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng vào tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Vì vậy, đòi hỏi phải có chiến lược cụ thể hơn đối với các hoạt động trong thời gian tới.

Thứ hai, việc các đoàn viên thanh niên tham gia các hoạt động trong các lĩnh vực của đời sống xã hội và giữ vai trò chủ chốt. Điều này cho thấy, vai trò của thanh niên nói riêng và Đoàn nói chung ngày càng trở nên quan trọng và nhiệm vụ thì trở nên khó khăn hơn. Chính vì lẽ đó, việc trau dồi kiến thức và tiếp thu kinh nghiệm phải cần được chú trọng. Tuy nhiên việc củng cố kiến thức của các đoàn viên thanh niên còn thiếu sự định hướng, quản lý của các cơ quan đơn vị có chức năng và các tổ chức Nhà nước.

Thứ ba, sự chống phá của các thế lực thù địch bên ngoài, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Đây là một thách thức không hề nhỏ khi những ảnh

hưởng tiêu cực này rất dễ nảy sinh và lây lan trong thanh niên Việt Nam vì đây là đối tượng trẻ chưa có bản lĩnh chính trị thực sự vững vàng, đặc biệt là về đạo đức và lối sống.

I. Những cơ hội của đoàn viên, thanh niên Việt Nam trong quá trình hội nhập quốc tế

Bí thư thứ nhất BCH Trung ương Đoàn Lê Quốc Phong đã từng nói “Hội nhập là sân chơi cạnh tranh, phải vươn lên và thể hiện bằng năng lực, cũng như khả năng của mình để bước ra thế giới. Thanh niên Việt Nam dù có đủ tố chất nhưng nhận thức về hội nhập chưa cao. Trong quá trình học tập và làm việc, mỗi thanh niên ở vị trí nào cũng cần phải xác định được tâm thế và vị trí hội nhập, cũng như bối cảnh đất nước đặt ra, cần nhìn nhận được cơ hội trong thách thức để tiếp cận được với thành công”. Có thể thấy, sự chuyển biến này cũng đem lại cho hoạt động Đoàn thanh niên nhiều thời cơ, thuận lợi:

Thứ nhất, trên con đường hội nhập, các hoạt động của Đoàn thanh niên có thêm điều kiện để tiếp xúc, mở rộng và sánh vai với quốc tế. Nó tạo cho ta cơ hội để học tập và tiếp thu những cái mới, những cái tốt đẹp. Đây là thời điểm mà chúng ta được tiếp xúc nhiều nhất với đa dạng văn hóa, đa dạng kiến thức và cách thức tổ chức.

Thứ hai, khẳng định thanh niên là lực lượng xã hội to lớn, lực lượng xung kích đi đầu, trong nhiều năm qua, Đảng và nhà nước luôn luôn chú ý đến các hoạt động tổ chức của Đoàn thanh niên. Xuất phát từ quan điểm đó, Đảng luôn giành cho hoạt động Đoàn sự quan tâm, chăm lo đặc biệt, giáo dục, bồi dưỡng và tạo điều kiện cho các hoạt động phát triển để phát huy mọi tiềm năng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Thứ ba, hội nhập quốc tế còn là cơ hội, môi trường thuận lợi để thanh niên Việt Nam thể hiện và khẳng định tài năng, trí tuệ, bản lĩnh tuổi trẻ, cống hiến cho sự phát triển của đất nước thông qua các hoạt động Đoàn khi đang là đoàn viên - sinh viên.

II. Phương hướng

Để đạt được thành công, thanh niên, sinh viên nói chung và các cán bộ Đoàn nói riêng cần phải tận dụng thời cơ, vượt qua thử thách, thậm chí cần phải

biết biến thách thức thành cơ hội để vươn lên. Vậy thì những điều đó cần được thực hiện như thế nào? Đây sẽ là kim chỉ nam cho chúng ta?

Thứ nhất, Đoàn cần phải chú trọng nâng cao trình độ lý luận chính trị, bồi đắp lý tưởng cách mạng trong sáng cho sinh viên. Bối cảnh trong nước và quốc tế đang tác động lên thế hệ trẻ một cách toàn diện về tư tưởng, tình cảm, lối sống, và nhu cầu. Do đó, thanh niên phải có lập trường tư tưởng vững vàng, có lòng yêu nước nồng nàn, có lòng tin vào Đảng, vào chế độ, bảo vệ Đảng, bảo vệ Nhà nước, chống mọi âm mưu “Diễn biến hoà bình”, của các thế lực thù địch, chống tệ nạn quan liêu, tham nhũng và các tệ nạn xã hội. Đoàn thanh niên cần đẩy mạnh vận động, tuyên truyền để tăng cường lực lượng đoàn viên ưu tú đi học cảm tình Đảng, nhen nhóm lên khát vọng trở thành Đảng viên trong thanh niên.

Thứ hai, Đoàn cần tích cực đẩy mạnh đồn đốc, kiểm tra các vấn đề về học tập, nghiệp vụ và kinh nghiệm của thanh niên. Trong thời kỳ phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế, trình độ chuyên môn của từng cá nhân là vô cùng quan trọng. Muốn vậy, các hoạt động của Đoàn phải gắn liền với học tập, đề cao tinh thần hiếu học. Trong thời kì hội nhập, vấn đề ngoại ngữ luôn được đặt lên ưu tiên hàng đầu, song, trình độ ngoại ngữ của thanh niên hiện nay nói chung và sinh viên trường ta nói riêng còn nhiều hạn chế. Một lượng không nhỏ sinh viên có quan niệm học thêm một môn ngoại ngữ thứ hai là không quan trọng, điều này đã ảnh hưởng nghiêm trọng tới sự phát triển của công tác Đoàn và phong trào thanh niên. Vậy nên, việc khắc phục tình trạng này cũng phải được quan tâm nhiều hơn như: phát triển và phổ biến CLB Tiếng Anh tới các sinh viên bằng việc mở các cuộc hội thảo về TOEFL, TOEIC, hay IELTS,...

Thứ ba, các hoạt động của Đoàn phải tích cực khai thác sâu về các vấn đề về xã hội lành mạnh, môi trường sinh thái trong lành, sạch sẽ, chống ô nhiễm, tình nguyện “lá lành đùm lá rách” để giúp cho thanh niên có các kỹ năng mềm trong cuộc sống, làm hành trang để bước vào tương lai. Các hoạt động về tuyên truyền, bảo vệ môi trường giúp thanh niên

có cái nhìn rõ hơn về thế giới ta đang sống. Các hoạt động về tình nguyện cho thanh niên thấy được những gì bản thân đang có, từ đó trân trọng những điều nhỏ nhất, giúp đỡ đồng bào. Tất cả những hoạt động đó giúp phát triển tâm hồn, tình cảm của từng cá nhân tham gia. Ngoài ra, Đoàn TN cũng nên chú ý tuyên truyền, phổ biến và giáo dục cho thế hệ trẻ các kỹ năng giao tiếp, ứng xử,... để nhờ vào các hoạt động Đoàn mà thanh niên trưởng thành hơn.

Nói tóm lại, bối cảnh trong nước và quốc tế không chỉ đem đến cho hoạt động Đoàn thanh niên cơ hội mà còn đem đến nhiều thách thức. Điều cơ bản là mỗi thanh niên phải có bản lĩnh vững vàng, có ý chí, nghị lực tận dụng thời cơ, vượt qua thách thức, chủ động tham gia để nâng cao tri thức và phát triển đất nước. Điều này cũng giống như Dwayne Johnson đã từng nói “When life puts you in tough situations, don't say “Why Me?”, say “Try me!”.” (*“Khi cuộc sống khiến bạn gặp những tình huống khó khăn, đừng nói: “Tại sao luôn là tôi”, hãy nói “Tôi ời! Cố gắng nào!”*)

Trước những thuận lợi và khó khăn của đất nước cũng như của bản thân mình, hơn lúc nào hết thanh niên Việt Nam phải nhận thấy rõ vị trí, vai trò của mình đối với sự phát triển của đất nước. Phải nhận thức được khó khăn lớn nhất của mình trong giai đoạn này là sự cạnh tranh quyết liệt về trí tuệ để đạt tới những đỉnh cao của khoa học, kỹ thuật và công nghệ cũng như trình độ quản lý. Để vượt qua được khó khăn đó, đòi hỏi rất cao ở thanh niên là phải tự học tập, tự rèn luyện để nâng cao trình độ về mọi mặt, phải trau dồi bản lĩnh chính trị, giữ vững lý tưởng XHCN, phấn đấu thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, dân chủ văn minh với vai trò là chủ thể tích cực, là lực lượng đi đầu trong sự nghiệp CNH, HĐH, chủ động hội nhập kinh tế quốc tế. Để cùng đất nước vượt qua những khó khăn, trước mắt mỗi thanh niên phải nỗ lực nhiều hơn, đặc biệt là phải mở rộng tầm hiểu biết của mình về tình hình thế giới để có tư duy, hành động phù hợp hơn. Đây vừa là trách nhiệm, nghĩa vụ, vừa là quyền lợi của thanh niên, của tổ chức đoàn để cùng đất nước gặt hái được nhiều thành công trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế. □